

Statistica ocrotirii sănătății

Metadate
Biroul Național de Statistică (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția statistică serviciilor sociale

1.2. Persoana de contact

Liubovi Stoianov, consultant principal
tel.: 022 73 15 68, 067770094

e-mail: liuba.stoianov@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

01.04.2024

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

15.03.2023

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Statistica ocrotirii sănătății se referă la date cu privire la resursele sistemului de sănătate (rețeaua instituțiilor medicale, a farmaciilor, personalul medical, fondul de paturi al instituțiilor medicale), acordarea asistenței medicale populației (spitalizarea, vizitele la medic, examenele profilactice), starea de sănătate a populației (incidența și prevalența prin boli), precum și la date cu privire la imunizare, dizabilitate primară a populației și cheltuieli pentru ocrotirea sănătății.

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

I. RESURSELE SISTEMULUI DE SĂNĂTATE

Spital public – reprezintă instituția medico-sanitară cu paturi, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care prestează servicii medicale specializate în condiții de staționar. Spitalele publice includ spitalele subordonate Ministerului Sănătății și spitalele din subordinea altor Ministere și autorități publice centrale.

Spital privat – spital organizat ca persoană juridică de drept privat. Instituțiile medico-sanitare înființate în cadrul unor organizații nonguvernamentale sau al unor societăți comerciale, care acordă servicii medicale spitalicești în condițiile legii se echivalează cu spitalele private.

Instituțiile de asistență medicală de urgență acordă asistență medicală urgentă prespitalicească și transportarea medicală asistată la apelul pacientului, altor persoane sau la cererea lucrătorilor medicali în regim continuu, de la locul accidentului sau îmbolnăvirii și în timpul transportării până la transmiterea pacientului instituției medico-sanitare, inclusiv în situații de crize, pe întreg teritoriul republicii.

Instituții de asistență medicală primară - instituțiile ce furnizează servicii medicale primare acordate de către medicul de familie către pacienții înscrși pe lista proprie, în baza cererii depuse conform principiului de liberă alegere, indiferent de statutul persoanei (asigurată sau neasigurată), inclusiv din alte instituții în caz de urgențe medico-chirurgicale, sau alte situații justificate din punct de vedere medical. Asistența medicală primară se acordă în Centre ale Medicilor de Familie, Centre de sănătate, inclusiv autonome, Oficii ale Medicului de Familie, Oficii de Sănătate. (**Ordinul Ministerului Sănătății nr. 695 din 13.10.2010**)

Instituții de asistență medicală specializată de ambulatoriu - instituții în care se acordă asistență specializată de ambulator și servicii medicale în condiții de staționar de către medicul specialist de profil

împreună cu personalul medical mediu.

Întreprinderi individuale de ambulator - instituțiile private, care prestează servicii medicale în condiții de ambulatoriu – servicii de asistență medicală primară și specializată de ambulatoriu.

Farmacie - întreprindere farmaceutică, parte componentă a sistemului de sănătate, cu drept și obligațiune de acordare a asistenței cu medicamente, cu alte produse farmaceutice și de prestare a altor servicii farmaceutice orientate spre beneficiul populației.

Personal medical - numărul de medici sau personal medical mediu, în perioada de referință.

II MORBIDITATEA, DIZABILITATEA ȘI SPITALIZAREA

Morbiditatea populației – reprezintă totalitatea cazurilor de îmbolnăvire înregistrate pe parcursul anului, la adresarea în instituția medico-sanitară sau în timpul examenului profilactic.

Incidența printr-o anumită boală reprezintă numărul de persoane, care dezvoltă o anumită boală pentru prima dată, înregistrate de către o instituție medico-sanitară, în perioada de referință.

Prevalența printr-o anumită boală reprezintă numărul total de persoane, care dezvoltă o anumită boală pentru prima dată (caz nou) și al persoanelor înregistrate anterior (caz vechi) cu o anumită boală, de către o instituție medico-sanitară, în perioada de referință.

Rata incidenței generale prin boli reprezintă frecvența cazurilor noi a tuturor bolilor, înregistrate pentru prima dată de către o instituție medico-sanitară, în rândul populației, la 100 mii locuitori, într-un spațiu și timp dat.

Rata prevalenței generale prin boli reprezintă frecvența cazurilor noi a tuturor bolilor, înregistrate pentru prima dată de către o instituție medico-sanitară și a cazurilor vechi (înregistrate anterior), în rândul populației, la 100 mii locuitori, într-un spațiu și timp dat.

Ponderele copiilor vaccinați reprezintă numărul copiilor cuprinși cu vaccinuri preventive, după tipul vaccinului, raportat la numărul total de copii aflați la evidență, exprimat la 100 %.

Dizabilitate – termen generic pentru afectări/deficiențe, limitări de activitate și restricții de participare, care denotă aspectele negative ale interacțiunii dintre individ (care are o problemă de sănătate) și factorii contextuali în care se regăsește (factorii de mediu și cei personali);

Dizabilitate primară – stabilirea gradului de dizabilitate pentru prima dată în anul de referință, în urma expertizării capacităților vitale, de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

Dizabilitate repetată - reîncadrarea în grad de dizabilitate după expertizarea repetată a capacităților vitale, pentru aprecierea reabilitării sau agravării stării de sănătate a persoanei, în anul de referință, de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

Dizabilitate fără termen de reexpertizare – stabilirea gradului de dizabilitate fără termen de reexpertizare, de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă. La copii, dizabilitatea fără termen de reexpertizare este stabilită doar pentru perioada de până la 18 ani.

Rata dizabilității primare reprezintă frecvența de îmbolnăviri care întrerup total sau parțial capacitatea de muncă, caz nou, înregistrat pentru prima dată în anul de referință, la 10 mii locuitori, într-un spațiu și timp dat.

Rata dizabilității primare a copiilor în vârstă de până la 18 ani reprezintă frecvența copiilor cu vârsta 0 -17 ani 11 luni 29 zile cu dizabilitate, caz nou, la 1000 copii cu vârsta 0 -17 ani 11 luni 29 zile, într-un spațiu și timp dat.

Numărul mediu de vizite la 1 locuitor/an reprezintă numărul vizitelor populației la medici, inclusiv în scop profilactic, precum și numărul vizitelor efectuate de medici la domiciliu, raportat la numărul mediu anual al populației.

Durata medie de spitalizare a bolnavului la un pat reprezintă numărul de zile/pat de spitalizare raportat la

numărul de bolnavi externați.

Letalitatea reprezintă frecvența persoanelor decedate în staționar raportat la numărul bolnavilor externați (inclusiv persoanele decedate) din instituția medico-sanitară dată, într-un spațiu și timp dat.

Numărul intervențiilor chirurgicale reprezintă numărul de intervenții chirurgicale efectuate bolnavilor externați (inclusiv persoanelor decedate) din secțiile chirurgicale, într-un spațiu și timp dat.

Rata întreruperilor de sarcină reprezintă numărul întreruperilor de sarcină la femei raportat la 1000 copii născuți – vii.

3.2.2. Unitatea de măsură

Indicatori exprimați în valori absolute:

- numărul instituțiilor medico-sanitare și al farmaciilor, numărul personalului medical și al farmaciștilor, numărul paturilor, numărul bolnavilor înregistrați cu caz nou, numărul total al bolnavilor aflați la evidență, numărul întreruperilor de sarcină, numărul solicitărilor de asistență medicală de urgență, numărul persoanelor cu dizabilități, etc.

Indicatori relativi, raportați la 100/1000/100000 populație:

- la 100000 locuitori: incidența și prevalența prin anumite boli, etc.;
- la 10000 locuitori: gradul de asigurare cu paturi, gradul de asigurare cu personal medical, etc.
- la 1000 locuitori: numărul bolnavilor înregistrați, numărul întreruperilor de sarcină, numărul copiilor cu dizabilități, etc.
- la 100 născuți-vii: întreruperi de sarcină.

Indicatori relativi, exprimați în %:

- gradul de acoperire al copiilor cu vaccinări, nivelul de completare al instituțiilor medico-sanitare cu personal medical.

3.2.3. Formula de calcul

Gradul de asigurare cu paturi la 10 mii locuitori reprezintă numărul paturilor în spitale, per total și pe profiluri, la 10 mii locuitori.

$$A_p = \frac{N_p}{P_{tot}} * 10000$$

A_p - gradul de asigurare cu paturi.

N_p - numărul total de paturi, la sfârșit de an.

P_{tot} - numărul mediu al populației în perioada de referință.

Durata medie de spitalizare reprezintă raportul dintre numărul zile/pat de spitalizare și numărul bolnavilor externați în perioada de referință.

$$D_s = \frac{Z_{spit}}{B}$$

D_s - durata medie de spitalizare.

Z_{spit} - numărul de zile-pat de spitalizare.

B - numărul de bolnavi externați în perioada de referință.

Gradul de asigurare cu personal medical la 10 mii locuitori - reprezintă numărul personalului medical (medici/personal medical mediu) la 10 mii locuitori la finele anului de referință (total medici/personal medical mediu și pe specialități).

$$A_m = \frac{N_{med}}{P_{tot}} * 10000$$

A_m - gradul de asigurare cu personal medical (medici/personal medical mediu).

N_{med} - numărul persoanelor fizice/personal medical (medici/personal medical mediu), la sfârșit de an.

P_{tot} - numărul mediu al populației în perioada de referință.

Rata incidenței generale și rata incidenței prin anumite boli la 100 mii locuitori reprezintă numărul total de persoane care dezvoltă o anumită boală pentru prima dată, înregistrate de către o instituție medico-sanitară în perioada de referință, la 100 mii locuitori. Se calculează separat și pentru adulți/copii.

$$I = \frac{P_b}{P_{tot}} * 100000$$

I - rata incidenței generale sau prin anumite boli.

P_b - numărul total de persoane înregistrate cu caz nou de îmbolnăvire cu o anumită boală **b**, conform Clasificației Internaționale a Maladiilor revizia X, în perioada de referință.

P_{tot} - numărul mediu al populației în perioada de referință.

Rata prevalenței generale și rata prevalenței prin anumite boli la 100 mii locuitori reprezintă numărul total de persoane care dezvoltă o anumită boală pentru prima dată (caz nou) și al persoanelor înregistrate anterior (caz vechi) cu o anumită boală în perioada de referință, înregistrate de către o instituție medico-sanitară în perioada de referință, la 100 mii locuitori. Se calculează separat și pentru adulți/copii.

$$P = \frac{P_{tb}}{P_{tot}} * 100000$$

P - rata prevalenței generale sau prin anumite boli.

P_{tb} - numărul total de persoane înregistrate cu caz nou de îmbolnăvire și al persoanelor înregistrate anterior (caz vechi) cu caz de îmbolnăvire cu o anumită boală **b**, conform Clasificației Internaționale a Maladiilor revizia X, în perioada de referință.

P_{tot} - numărul mediu al populației, în perioada de referință.

Rata dizabilității primare/prin anumite boli la 1000 locuitori reprezintă numărul total de persoane certificate pentru prima dată cu grad de dizabilitate din cauza unei anumite boli, în anul de referință, în urma expertizării capacităților vitale de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, la 1000 locuitori. Se calculează separat și pentru adulți/copii.

$$D_z = \frac{P_{dz}}{P_{tot}} * 1000$$

D_z - rata dizabilității primare/prin anumite boli.

P_{dz} - numărul persoanelor cu dizabilitate primară stabilită în anul de referință, din cauza unei anumite boli.

P_{tot} - numărul total de populație, în perioada de referință.

Înteruperi de sarcină la 1000 născuți - vii reprezintă frecvența întreruperilor de sarcină la femei, la 1000 copii născuți - vii. Se calculează separat și pe grupe de vârstă.

$$\hat{I}_s = \frac{S_{int}}{N} * 1000$$

$\hat{I}_s$ - întreruperi de sarcină la 1000 născuți – vii.

S_{int} - total întreruperi de sarcină la femei, în perioada de referință.

N - total născuți - vii, în perioada de referință.

Notă: metadatele privind indicatorii demografici pot fi accesate la adresa.

<http://www.statistica.gov.md/public/files/Metadate/Populatia.pdf>

3.3. Clasificările utilizate

Maladiile: Morbiditatea și mortalitatea sunt clasificate conform *Clasificației Internaționale a Maladiilor* revizia a X, aprobată de Organizația Mondială a Sănătății la cea de-a 43 Adunare Mondială (mai 1990). Pus în aplicare de la 01.01.1996, prin ordinul Ministrului Sănătății nr. 381 din 24.08.1995.

Intervențiile chirurgicale și procedurile sunt clasificate conform *Clasificației Internaționale a intervențiilor chirurgicale și procedurilor* aprobată de Organizația Mondială a Sănătății la cea de-a 29 Adunare Mondială (mai 1976). Pus în aplicare de la 01.01.1983.

Unități administrativ-teritoriale: Datele sunt elaborate conform Clasificatorului unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM), aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003. Pus în aplicare de la 03.09.2003.

Forme de proprietate: Datele sunt elaborate conform Clasificatorului formelor de proprietate din Republica Moldova (CFP): aprobat prin Hotărârea Departamentului Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică nr.276-st din 04.02.1997.

3.4. Sfera de cuprindere

3.4.1. Acoperirea sectorială

Cercetările statistice din domeniul sănătății cuprind toate unitățile cu personalitate juridică, indiferent de forma de proprietate, care conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM) desfășoară activitatea 86 „Sănătate și asistență socială”.

3.4.2. Populația statistică

Fac obiectul cercetării statistice din domeniul sănătății toate instituțiile medico-sanitare: spitale (republicane, regionale, municipale, raionale, departamentale, private), instituții de asistență medicală de urgență (stații, substații, puncte), instituții de asistență medicală primară, întreprinderi individuale de ambulatoriu, puncte medicale din cadrul instituțiilor de învățământ și întreprinderi, atât din mediul urban, cât și din cel rural.

În domeniul dizabilității sunt cuprinse toate structurile teritoriale ale Consiliului pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

3.4.3. Geografică

Cercetările statistice din domeniul sănătății nu cuprind instituțiile medicale situate în partea stângă a r. Nistru și mun. Bender.

Informația cu privire la persoanele recunoscute cu dizabilitate este diseminată inclusiv cu persoanele din partea stângă a Nistrului și mun. Bender, care s-au adresat pentru determinarea dizabilității la Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

3.4.4. Temporală

Seriile de timp în domeniul sănătății sunt disponibile începând cu anul 1995, iar în domeniul dizabilității începând cu anul 2000.

3.5. Nivelul de dezagregare

Datele statistice din domeniul sănătății și dizabilității diseminate sunt dezagregate după:

- **Instituții medico-sanitare:** tipul instituției medico-sanitare, forma de proprietate, unitate teritorial – administrativă;
- **Farmacii:** unitate teritorial – administrativă;

- **Paturi în instituții medicale:** profil pat, unitate teritorial – administrativă;
- **Personal medical:** specialități, unitate teritorial – administrativă;
- **Vizite la medici:** specialități, unitate teritorial – administrativă;
- **Solicitări de asistență medicală de urgență:** mediu de reședință, unitate teritorial – administrativă;
- **Incidența și prevalența prin anumite boli:** clase de boli conform Clasificației Internaționale a Maladiilor revizia a X, grupe de vârstă, sexe și mediu de reședință (tuberculoză, tumori maligne, tulburări mentale, boli cu transmitere sexuală), unitate teritorial – administrativă;
- **Înteruperi de sarcină:** grupe de vârstă și unitate teritorial – administrativă;
- **Acoperirea cu vaccinări:** tip de vaccin și vârstă;
- **Persoanele cu dizabilități:** clase de boli conform Clasificației Internaționale a Maladiilor revizia a X-a, grad de dizabilitate, tipuri de afectări ale funcțiilor corpului, sexe, medii de reședință, grupe de vârstă, unitate teritorial - administrativă.

Restricții: Dacă datele la nivel dezagregat conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se porcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

3.6. Periodicitatea diseminării

Trimestrială

Anuală

3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)

Trimestrial – a 20-a zi după încheierea trimestrului de raportare.

Anual - luna august.

3.8. Revizuirea

Datele absolute anuale sunt finale la prima diseminare, iar datele trimestriale pot fi revizuite la etapa de definitivare a datelor anuale.

Indicatorii relativi dependenți de numărul populației cu reședință obișnuită sunt recalculați pentru anul precedent folosind numărul final al populației cu reședință obișnuită.

În cazul identificării anumitor erori tehnice neprevăzute și schimbări operate de către sursele de date administrative, erorile sunt corectate cât mai curând posibil și în datele diseminate de BNS.

Politica de revizuire a datelor este în conformitate cu **Politica de revizuire a datelor statistice**, aprobată prin ordinul BNS nr. 35 din 30.08.2022:

https://statistica.gov.md/files/files/despre/planuri/Politici/Politica_revizuire_2022_ro.pdf.

3.9. Perioada de referință

Datele trimestriale – trimestrul de referință.

Datele anuale - anul de referință.

4. Colectarea și procesarea datelor

4.1. Sursa de date

4.1.1. Cercetări statistice

Sunt utilizate următoarele rapoarte statistice:

I. RESURSELE SISTEMULUI DE SĂNĂTATE

1. Nr. 1 –aim „Privind activitatea agentului economic privat la prestarea serviciilor”
2. Nr.10 „Privind activitatea serviciului medical pe lângă întreprinderi și instituții”
3. Nr.17 „Raport statistic privind statele de funcții și cadrele instituției medico – sanitare”
4. Nr.19-săn „Raport statistic privind activitatea centrului, cabinetului stomatologic”

5. Nr.20 „Raport statistic privind asistența medicală acordată copiilor din casele de copii și școli-internate”
6. Nr.30-săn „Raport statistic privind activitatea instituției medico-sanitare”
7. Anexa Nr.1 la formularul Nr.30-săn. „Raport statistic privind activitatea de staționar a instituției medico-sanitare”
8. Nr.38-săn „Raport statistic privind activitatea comisiei psihiatrice – legale”
9. Nr.39-săn „Raport statistic privind activitatea centrului (secției, cabinetului) de transfuzie a sângelui”
10. Nr.40-săn „Raport statistic privind activitatea stației de asistență medicală de urgență”
11. Nr.42-săn „Raport statistic privind activitatea centrului medicină legală și a subdiviziunilor lui”
12. Nr.43-săn „Raport statistic privind activitatea centrului de recuperare pentru copii”

II. MORBIDITATEA POPULAȚIEI

13. Nr.1-săn „Raport statistic privind bolile parazitare și combaterea dipterelor hematofage”
14. Nr.2-săn „Raport statistic privind bolile infecțioase și parazitare”
15. Nr.5-săn „Raport statistic privind vaccinările preventive”
16. Nr.6-săn „Raport statistic privind cuprinderea copiilor cu vaccinări împotriva bolilor infecțioase”
17. Nr.7-săn „Raport statistic privind cazurile noi de tumori maligne”
18. Nr.8-săn „Raport statistic privind cazurile noi de tuberculoză activă”
19. Nr.11-săn „Raport statistic privind maladiile și contingentele de bolnavi cu dereglări narcologice”
20. Nr.12-săn „Raport statistic privind numărul maladiilor înregistrate la bolnavii domiciliați în teritoriul de deservire a instituției curative”
21. Nr.12t-săn „Raport statistic privind cauzele externe ale traumelor”
22. Nr.13-săn „Raport statistic privind întreruperea de sarcină (în termenele până la 21 săptămâni)”
23. Nr.14-săn „Raport statistic privind monitorizarea supravegherii medicale și tratarea purtătorilor virusului imunodeficienței umane (HIV) și bolnavilor cu SIDA”
24. Nr.15-săn „Raport statistic privind asistența medicală acordată populației supuse acțiunii radiației ionizante în urma avariei de la CA Cernobâl”
25. Nr.16-săn „Raport statistic privind incapacitatea de muncă temporară”
26. Nr.18-săn „Raport statistic privind supravegherea de stat a sănătății publice în raion (municipiu)”
27. Nr.29-săn „Raport statistic privind bolnavii cu hepatite cronice și ciroze hepatice”
28. Nr.31-săn „Raport statistic privind asistența medicală acordată copiilor”
29. Nr.32-săn „Raport statistic privind asistența medicală acordată gravidelor”
30. Nr.32a-săn „Raport statistic privind asistența medicală acordată păturientelor și lăuzelor”
31. Nr.32b-săn „Raport statistic privind profilaxia transmiterii materno-fetale a infecției HIV”
32. Nr.32C-săn „Raport statistic privind activitatea laboratorului de fertilizare in vitro”
33. Nr.33-săn „Raport statistic privind bolnavii de tuberculoză”
34. Nr.34-săn „Raport statistic privind bolnavii de sifilis, gonoree și dermatomicoze”
35. Nr.35-săn „Raport statistic privind bolnavii cu tumori maligne”
36. Nr.36-săn „Raport statistic privind tulburările mentale și de comportament”
37. Nr.36A-săn „Raport statistic privind activitatea centrului comunitar de sănătate mintală”
38. Nr.41-săn „Raport statistic privind activitatea centrului de plasament și reabilitare pentru copii de vârstă fragedă”
39. Nr.41a-săn „Raport statistic privind copiii separați de familie spitalizați în instituția medico-sanitară”
40. Nr.44-săn „Raport statistic privind activitatea centrului ftiziopneumologic de reabilitare pentru copii”
41. Nr.50-săn „Raport statistic privind promovarea sănătății și educației pentru sănătate”
42. Nr.53 „Raport statistic privind tratamentul recruților bolnavi”

III. DIZABILITATEA POPULAȚIEI

43. Nr.27 „Raport statistic privind determinarea dizabilității și capacității de muncă la adulți”
44. Nr.27-a „Raport statistic privind determinarea dizabilității la copii”
45. Nr.46-săn „Raport statistic privind deservirea medicală a copiilor cu dizabilități”.

4.1.2. Surse administrative

Ministerul Sănătății dispune de infrastructura necesară pentru colectarea și prelucrarea datelor statistice în domeniul sănătății publice. Unitatea responsabilă de producerea datelor statistice în domeniu este *Agenția Națională pentru Sănătate Publică*, unde sunt centralizate datele-cheie cu privire la sănătate în baza unui sistem unic de colectare și prelucrare a datelor primare.

Alte surse administrative care produc date în domeniul sănătății sunt: *Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Dermatologie și Maladii Comunicabile” (date HIV)*, *Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” (date privind tuberculoza)*, *Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă (date privind dizabilitatea)*, *Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale (date privind farmaciile)*.

Ministerul Finanțelor furnizează informația privind cheltuielile pentru sănătate din bugetul public național.

4.1.3. Estimări

Nu se aplică

4.2. Caracteristica cercetării statistice/surselor administrative

4.2.1. Obiectiv și scurt istoric

Statistica sănătății are un istoric de peste 40 ani. Activitatea Biroului de Statistică Medicală a Ministerului Sănătății a început în anul 1970. Pe măsura restructurării sistemului de sănătate au intervenit modificări în denumirea Centrului Național de Management în Sănătate (CNMS) și în regulamentul de activitate. La finele anului 2017, CNMS a fuzionat în Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

4.3. Procesarea și compilarea datelor

4.3.1. Validarea datelor

Datele sunt verificate și analizate privind calitatea acestora, în special coerența internă, temporală și cu alte date.

Condițiile de control logic la nivel de chestionar au ca scop: urmărirea și verificarea fluxurilor logice din chestionar; respectarea corelațiilor între datele diferitelor capitole, verificarea încadrării între limitele normale a datelor corespunzătoare anumitor indicatori, eliminarea unor incoerențe ilogice.

Prin *condițiile de verificare a integrității* se urmărește corelarea și verificarea datelor de identificare ale unităților raportoare din nomenclator (listă) cu cele completate cu date, asigurarea cuprinderii tuturor unităților raportoare etc.

4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor

Generalizarea datelor cu privire la statistica sănătății se efectuează de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică prin centralizarea informației din chestionarele/rapoartele statistice prezentate de către unitățile medico-sanitare. Centralizarea informației se efectuează separat pe municipii, raioane, instituții republicane, instituții subordonate Ministerului Sănătății și altor ministere.

Datele privind persoanele recunoscute cu dizabilitate sunt generalizate de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

4.3.3. Ajustările

Nu se efectuează ajustări.

4.3.4. Asigurarea calității

Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale, aprobate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 29 ianuarie 2014, precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială nr. 93 din 2017.

În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.

În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice.

Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către

respondenții incluși în cercetările statistice.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.

Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul chestionarului), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), cu datele altor unități similare, precum și datele disponibile din alte cercetări statistice și surse de date administrative. În caz de necesitate se purcede la imputarea datelor lipsă sau a celor inconsistente.

Pentru asigurarea calității datelor primare, sunt organizate întruniri (seminare) cu personalul responsabil de completarea rapoartelor statistice pentru explicarea definițiilor, modului corect de completare a chestionarelor, în special în cazul operării de modificări sau implementării acestora.

4.4. Precizia datelor

4.4.1. Rata de non-răspunsuri

Nu este aplicabil

4.4.2. Erori de eșantionare

Nu este aplicabil

5. Comparabilitate și coerență

5.1. Comparabilitatea internațională

Statistica sănătății este în conformitate cu standardele internaționale și în special ale Organizației Mondiale a Sănătății.

În cazul datelor privind persoanele recunoscute cu dizabilitate, clasificarea pe tipuri de afectări ale funcțiilor corpului este preluată din Clasificarea Funcționării, Dizabilității și Sănătății (CIF), codificarea conform acestei Clasificări nefiind implementată în Republica Moldova.

5.2. Comparabilitatea în timp

Comparabilitatea în timp a unor indicatori este limitată reieșind din următoarele:

- Începând cu anul 2003, a fost modificată vârsta limită pentru categoria *copii* - de la 14 ani la 17 ani 11 luni 29 zile.
- Începând cu anul 2004, odată cu implementarea asigurărilor obligatorii în sănătate au fost efectuate schimbări în rapoartele statistice în vederea colectării informației separat pentru persoane asigurate și neasigurate.
- Din anul 2008, Republica Moldova a trecut la Implementarea standardelor și criteriilor europene privind înregistrarea în statistica oficială a nașterii și copiilor nou-născuți cu masa de la 500 gr. și de la 22 săptămâni gestație, fiind efectuate schimbări și în rapoartele statistice privind evidența nou-născuților.
- Din anul 2008 persoanele adulte recunoscute cu dizabilitate se referă la persoanele în vârstă de 18 ani și peste, până atunci referindu-se la persoanele în vârstă de 16 ani și peste.
- Începând cu anul 2018, indicatorii relativi raportați la numărul populației sunt calculați în baza numărului populației cu reședință obișnuită (până în anul 2018 erau calculați la numărul populației stabile). Datele au fost revizuite începând cu anul 2014.

Reședința obișnuită este definită ca locul în care persoana a trăit preponderent în ultimele 12 luni indiferent de absențele temporare (în scopul recreării, vacanței, vizitelor la rude și prieteni, afacerilor, tratamentului medical, pelerinajelor religioase etc.).

5.3. Coerența cu alte statistici

Nu este aplicabil

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului statisticii oficiale și stabilește cadrul juridic pentru dezvoltarea, producerea, diseminarea și coordonarea statisticii oficiale (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparțialității, obiectivității, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței ș.a.

Biroul Național de Statistică, în calitatea sa de autoritate centrală în domeniul statisticii, este o autoritate administrativă independentă instituțional și profesional, creată pe lângă Guvern în scopul coordonării sistemului statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului 935 din 24.09.2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, Biroul exercită următoarele atribuții:

- 1) coordonează sistemul statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale;
- 2) elaborează și implementează strategii de dezvoltare a sistemului statistic național, programe statistice anuale și multianuale;
- 3) elaborează cadrul normativ și instituțional necesar realizării obiectivelor strategice în domeniul său de activitate, precum și mecanismele transpunerii lor în practică;
- 4) efectuează managementul și controlul realizării, în condiții de calitate, a programelor și planurilor statistice adoptate la nivel central și regional;
- 5) armonizează și aliniaza indicatorii statistici, metodologiile, metodele și tehnicile aplicate pe plan național cu reglementările și standardele internaționale;
- 6) promovează cultura statistică în societate.

Actele legislative și normative de care se conduce BNS în activitate pot fi accesate pe pagina oficială <https://statistica.gov.md/ro>, rubrica *Despre BNS* (<https://statistica.gov.md/ro/acte-normative-56.html>).

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Conform art.19 al Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În cap. VII al legii nominalizate este stipulat, că datele colectate, procesate și depozitate pentru producerea informației statistice sunt confidențiale în cazul în care permite identificarea directă sau indirectă a respondenților. Nu sânt considerate confidențiale:

- a) datele care pot fi obținute din surse public accesibile conform legislației;
- b) datele individuale privind adresa, telefonul, denumirea, genul de activitate, numărul de personal ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali;
- c) datele ce se referă la întreprinderile cu capital de stat, instituții și organizații finanțate din buget, prezentate la solicitarea autorităților administrației publice.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 20, au acces la datele individuale persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care datele individuale sânt necesare pentru producerea acestei informații.

Același articol stipulează, că accesul la datele individuale care nu permit identificarea directă a respondenților poate fi acordat pentru proiecte de cercetări științifice ale căror rezultate scontate nu se referă la unități individuale identificabile, în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea centrală în domeniul statisticii.

Art. 23 (5) al Legii stipulează că „Informația statistică nu poate fi diseminată utilizatorilor în cazul în care se referă la 1–3 unități statistice.”.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării

lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat temporar, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă.

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității datelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării

8.1. Accesul la informație

8.1.1. Calendarul de diseminare

Anual este elaborat Calendarul de diseminare a datelor statistice elaborate de BNS.

8.1.2. Accesul la calendarul de diseminare

Calendarul de diseminare a informațiilor statistice este plasat pe pagina oficială web a BNS www.statistica.gov.md

8.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:

- a) Producătorii de statistici oficiale sânt obligați să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice și în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale.
- b) Diseminarea informației statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis și în condiții egale de acces sub aspectul volumului, calității și termenelor de diseminare.

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina <https://statistica.gov.md/ro>, rubrica *Despre BNS / Acte normative* (<https://statistica.gov.md/ro/acte-normative-56.html>).

Pagina web a BNS <https://statistica.gov.md/ro> reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate comunicatele, rapoartele analitice, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS sunt plasate pe pagina web oficială.

8.2. Formatul diseminării

8.2.1. Comunicate / Rapoarte analitice

Comunicatele și rapoartele analitice sunt publicate pe pagina web oficială a BNS: <https://statistica.gov.md/ro> la rubrica *Media / Comunicate statistice*, conform *Calendarului de diseminare*.

Informația din domeniul sănătății este publicată și pe pagina oficială a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică: <http://ansp.md>.

8.2.2. Publicații

Publicațiile elaborate de BNS care conțin date statistice din domeniul sănătății:

- Culegerea statistică „Ocrotirea sănătății în Republica Moldova” - publicația conține informații privind organizarea asistenței curativ-profilactice, tratamentul sanatorial, aspecte medico-demografice ale sănătății populației, morbiditatea populației, resursele sistemului de sănătate, etc.;
- alte publicații statistice: Anuarul statistic; Statistica teritorială; Buletinul statistic trimestrial; Copiii Moldovei; Note informative anuale; etc.

Acces la publicații în format electronic, pe pagina oficială a BNS <https://statistica.gov.md/ro>, rubrica *Produce și servicii / Publicații* <https://statistica.gov.md/ro/publications>.

Publicații elaborate de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică:

- [“Anuarul statistic al sistemului de sănătate din Moldova”](#), care poate fi accesat pe pagina ANSP, fiind disponibile începând cu anul 1999.

8.2.3. Baze de date/serii de timp

Seriile de timp privind Ocrotirea Sănătății sunt plasate în:

- **Banca de date statistice** <http://statbank.statistica.md>, domeniul *Statistica socială / Ocrotirea sănătății*
- **Pagina oficială a BNS:** www.statistica.gov.md la rubricile:
  - *Comunicate de presă*
  - *Statistici pe domenii / Societatea și condițiile sociale / Ocrotirea sănătății*
  - *Produse și servicii / Publicații*

8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale

Chestionarele internaționale ale OMS sunt completate de către Ministerul Sănătății.

Chestionarele completate de către BNS:

- Chestionarul Eurostat – anual
- Chestionarele Comitetului de Statistică al Comunității Statelor Independente (CSI):
  - 19.1 Privind cadrele și rețeaua instituțiilor medico-sanitare – anual
  - 19.2 Morbiditatea populației – anual
  - 19.3 Dizabilitatea primară – anual

8.2.5. Solicitări de date suplimentare

BNS, în limita informațiilor disponibile și în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială, pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, comunicatele și rapoartele analitice, plasate pe pagina oficială web. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.gov.md sau online – <https://statistica.gov.md/ro>, rubrica *Produse și servicii / Solicitare de informații statistice*: <https://statistica.gov.md/ro/solicitare-de-informatii-statistice-9998.html>.

9. Referințe (link-uri) utile

9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială <https://statistica.gov.md/ro>, rubrica *Metadate și clasificatoare / Metadate de referință* (<https://statistica.gov.md/ro/metadata>).

9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare a BNS sunt disponibile pe pagina oficială <https://statistica.gov.md/>, rubrica *Despre BNS / Evaluări externe și sondaje de opinii / Rapoarte de evaluare externă* (<https://statistica.gov.md/ro/rapoarte-de-evaluare-externa-9930.html>).

9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sunt disponibile pe pagina oficială <https://statistica.gov.md/>, rubrica *Despre BNS / Evaluări externe și sondaje de opinii / Sondaje de opinie* (<https://statistica.gov.md/ro/sondaje-de-opinie-9933.html>).

9.4. Alte referințe utile

Baza de date OMS	http://www.euro.who.int/en/data-and-evidence/databases/european-health-for-all-family-of-databases-hfa-db
Baza de date EUROSTAT	https://ec.europa.eu/eurostat/data/database
Baza de date UNData	http://data.un.org/Browse.aspx
Baza de date statistice a Comisiei Economice pentru Europa a ONU	http://w3.unece.org/pxweb/Dialog/
Baza de date globală cu privire la indicatorii Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă a ONU	https://unstats.un.org/sdgs/indicators/database/